

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/99/2023                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8709211166                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 05.02.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Lubor Šebo               |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:8709211166.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu JUDr. U. Z., narodeného XX. O. XXXX, P., V. XXXX/XX, zastúpeného advokátom Mgr. Marošom Ježíkom, Poprad, Murgašova 86/1, IČO: 37877291, proti žalovanému Motor Group Poprad, spol. s r.o., Poprad, Partizánska 102/4447, IČO: 36482242, zastúpenému advokátom JUDr. Františkom Kočkom, Košice, Timonova 13, IČO: 30665981, o vrátenie vyplatenej sumy za opravu s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20C/166/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/26/2021 z 25. januára 2022, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. januára 2022, sp. zn. 9Co/26/2021 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 04. septembra 2020 č. k. 20C/166/2009-282 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých súd rozhodne samostatným uznesením (výrok II.). Pri právnom posúdení odkázal na ustanovenia § 652 ods. 1 a 2, § 653 ods. 1, § 654 ods. 1 a 2, § 655 ods. 1 a 2 a § 12 Občianskeho zákonníka.

1.1. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že po dopravnej nehode žalobcu uzavreli strany sporu zmluvu o oprave vecí s tým, že objednávateľom bol žalobca a zhotoviteľom žalovaný. Rovnako nebolo sporné, že žalovaný vykonanú opravu vyfakturoval faktúrou č. XXXXXXXXXX zo dňa 31. 10. 2007 na sumu 427.178 Sk (14.179,71 eura), ani že vozidlo žalobca po oprave prevzal dňa 31. 10. 2007 bez závad a prípisom zo dňa 25.03.2008 reklamoval vykonanú opravu. Spornou ostala otázka existencie vád v čase reklamácie, rovnako ako dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu.

1.2. Vo vzťahu k žalobcom deklarovanej nekvalitnej či nesprávnej oprave súd prvej inštancie poukázal na výsledky konania vedeného Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 38C/67/2009, v ktorom súd po znaleckom dokazovaní zistil, že oprava vykonaná bola, v dôsledku čoho bola žalobcovi uložená

povinnosť zaplatiť za opravu sumu 1.030,39 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 08. 11. 2007 do zaplatenia. V predmetnom konaní ustanovený znalec nekonštatoval vady vykonanej opravy, pričom k dispozícii mal totožné doklady ako boli stranami predložené v prejednávanej veci a navyše v konaní vypočutí svedkovia potvrdili, že objednávateľ priebeh a rozsah opravy sám modifikoval. Z uvedeného súd prvej inštancie konštatoval neunesenie dôkazného bremena žalobcu vo vzťahu k tvrdeným vadám, a preto v tejto časti, t. j. v časti o zaplatenie sumy 5.546,04 eura žalobu zamietol.

1.3. Čo sa týkalo nároku vo výške 3.500 eur uplatneného z titulu nemajetkovej ujmy, tento žalobca odôvodnil tým, že pre nekvalitne vykonanú opravu a vady z nekvalitne vykonanej opravy nemohol nerušene a plnohodnotne užívať osobné motorové vozidlo a bol nútený opakovane vyhľadávať servisy. Prvoinštančný súd poznamenal, že svoje tvrdenia nepodložil žiadnymi dôkazmi, ani v tomto smere neuviedol ďalšie skutkové tvrdenia. V časti takto uplatneného nároku súd prvej inštancie konštatoval, že vznik ani rozsah uplatneného nároku žalobca nepreukázal. V neprospech tvrdení žalobcu o nemožnosti nerušeného a plnohodnotného užívania vozidla svedčili aj opakované záznamy o nájazde vozidla, pričom v konaní bolo preukázané, že pri prevzatí vozidla na opravu dňa 20. 07. 2007 malo vozidlo najazdených 323.930 km, pri diagnostickej kontrole dňa 06. 11. 2008 malo vozidlo najazdených 346.265 km, a pri kontrole Motor-Car Banská Bystrica s.r.o. dňa 01. 06. 2009 malo vozidlo najazdených 354.695 km, t.j. o 30.765 km viac. Súd prvej inštancie teda uzavrel, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalobca nemohol vozidlo nerušene či plnohodnotne užívať. Ani v tomto smere tak žalobca svoje dôkazné bremeno neunesol, a preto súd prvej inštancie žalobu aj v tejto časti zamietol

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom sp. zn. 9Co/26/2021 z 25. januára 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalovanému voči žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie (výrok II.).

2.1. Odvolací súd zhrnul skutkové tvrdenia zistené súdom prvej inštancie, pričom uviedol, že žalobca žiadal vrátiť zaplatenú sumu za opravu a to vo výške 4.666,35 eura a zároveň pre nekvalitne vykonanú opravu, nemožnosť motorové vozidlo nerušene užívať žiadal nemajetkovú ujmu 3.500 eur. K tejto časti žalobného návrhu, relevantnosti žalobných tvrdení označil žalobca ako dôkaz - návrh na pripojenie spisu Okresného súdu Prešov č.k. 38C/67/2009.

Zvyšok žalobného návrhu predstavoval nárok na náhradu nákladov na opravu vozidla, ktoré mali byť realizované v iných servisoch spolu vo výške 879,69 eura. K žalobe boli pripojené účtovné doklady vystavené TEMPUS s.r.o. (z 25. 04. 2008), Motor-Car Banská Bystrica, spol. s r.o. (z 01. 06. 2009 a 08. 06. 2009), AUTOTRADE R S s.r.o. (z 11. 11. 2008), správa o kontrole z 25. 04. 2008 /Tempus/, doklad o meraní podvozu zo 17. 06. 2008 /Motor-Car Poprad spol. s r.o./ Takto vymedzené tvrdenia a označené dôkazy zostali predmetom konania do času, než súd prvej inštancie o žalobe rozhodol.

2.2. Žalobca za dôkazný prostriedok, ktorým mala byť preukázaná dôvodnosť jeho nároku označil spis Okresného súdu Prešov sp. zn. 38C/67/2009. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie na označený dôkazný prostriedok vzal zreteľ, zaoberal sa rozhodnutím z predmetného konania, rozsudkom č. k. 38C/67/2009-608 z 02. 11. 2016, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/13/2017-670 z 20. 09. 2018. Predmetom konania, v ktorom sa rozhodlo uvedenými rozhodnutiami súdu, bol pritom nárok z toho istého záväzkového vzťahu uplatňovaný však žalovaným (tam žalobcom) proti žalobcovi (tam žalovanému), výsledkom ktorého bol okrem iného záver o tom, že záručná doba na uplatnenie nároku z titulu vadnej opravy uplynula 09.05.2008. Nárok na zrušenie zmluvy je jedným z nárokov zo zodpovednosti za vadné vykonanie opravy, ktorý ak sa majú s ním spájať zákonné dôsledky, musí byť uplatnený v prekluzívnej lehote. Žalobca v žalobe netvrdil, že nárok na zrušenie zmluvy voči žalovanému uplatnil v prekluzívnej lehote, žalobu podal na súde 26. 10. 2009, t. j. ani jej doručenie žalovanému súdom nemohlo byť uskutočnené do času, než záručná doba z vykonanej opravy uplynula, t. j. do 09. 05. 2008. Z uvedeného tak podľa odvolacieho súdu vyplývalo, že ak súd prvej inštancie žalobu zamietol, odkazujúc aj na právnu úpravu vyplývajúcu z § 655 Občianskeho zákonníka, je jeho rozhodnutie vo výroku vo vzťahu k nároku zo zodpovednosti za vady vecne správne a nebol tak dôvod zaoberať sa vo vzťahu k nemu odvolacou argumentáciou žalobcu, ktorý navyše prekvapivo v rozpore s vlastnými tvrdeniami a návrhom na dokazovanie označeným v žalobe, v odvolaní poukazoval na to, že konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 38C/67/2009 nemá skutkové ani právne prepojenie s prejednávanou vecou.

2.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že správnosť výroku rozsudku súdu prvej inštancie sa týkala aj zamietnutia nároku na náhradu škody a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V zhode s názorom súdu prvej inštancie aj odvolací súd konštatoval, že žalobca, ktorého zaťažovalo bremeno tvrdenia a bremeno dôkazné, v tejto časti uplatneného nároku v priebehu konania pred súdom prvej inštancie neprodukoval tvrdenia a dôkazy, ktoré by zakladali dôvod pre to, aby im súd prisúdil relevanciu. Predloženie účtovných dokladov o servisných výkonoch, ktoré mali byť vykonávané v dôsledku tvrdenia o zle vykonanej oprave, zostali len v rovine tvrdenia bez preukázania príčinnej súvislosti osobitne za situácie, ak žalovaný už na pojednávaní dňa 25. 11. 2011 namietal, že po oprave mal žalobca ďalšie dve nehody. Predpoklady pre uplatnenie nároku na náhradu škody žalobca nepreukázal. Uvedené sa týka aj nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Pokiaľ nemajetková ujma mala predstavovať nemožnosť plnohodnotného užívania vozidla, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedostatočnosti skutkových tvrdení a dôkazov k tým skutkovým zisteniam, ktoré boli prezentované vo vzťahu k tomuto nároku aj so záverom o tom, že rozsah kilometrov, ktoré boli s motorovým vozidlom najazdené nezodpovedal tvrdeniu o nemožnosti nerušeného užívania vozidla. Odvolací súd pre úplnosť dodal, že pokiaľ žalobca tvrdenú nemajetkovú ujmu stotožňoval s nárokom na primerané finančné zadost'učinenie podľa § 509 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bolo potrebné uviesť, že predpokladom pre uplatnenie tohto nároku je úspešnosť uplatnenia práva zo zodpovednosti za vady na súde, čo logicky predpokladá existenciu právoplatného rozsudku, ktorým súd prizná žalujúcemu nárok zo zodpovednosti za vady, čo v danom prípade splnené nebolo.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. e) a písm. f) CSP žiadajúc, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. K vade zmätočnosti a prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. e) CSP žalobca uviedol, že v predmetnej právnej veci na súde prvej inštancie rozhodol sudca JUDr. Koman, ktorý bol (spolu s ostatnými sudcami Okresného súdu Poprad) vylúčený z prejednávania a rozhodovania v právnej veci totožných účastníkov konania, vedenej pod sp. zn. 11C/3/2009, a to uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10NcC/3/2009 z 21. 04. 2009. Podľa žalobcu v danej veci išlo o vec skutkovo a právne súvisiacu s predmetnou právnou vecou. Následne žalobca namietal, že o odvolaní v predmetnej veci rozhodol senát Krajského súdu v Prešove v zložení sudcov JUDr. Jusková, JUDr. Burešová a JUDr. Valenčin, pričom v ďalších sporových veciach žalobcu boli opakovane vylúčení z pojednania a rozhodovania sudcovia Krajského súdu v Prešove, a to in concreto aj sudkyňa JUDr. Burešová. Žalobca mal za to, že ak v konaní pred súdom prvej inštancie rozhodol sudca, ktorý bol vo veci totožných účastníkov konania vylúčený nadriadeným súdom pre pomer k účastníkom konania a následne v odvolacom konaní jednou z členov senátu bola opäť sudkyňa opakovane vylúčená v iných konaniach pre pomer k žalobcovi, bolo možné dospieť k záveru, že bol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. e) CSP. Pochybnosti o objektívnej nestrannosti v danom prípade podľa žalobcu vyplývali z existencie rozhodnutí o vylúčení sudcov z prejednávania a rozhodovania v iných veciach žalobcu a to pre kolegiálny alebo priateľský pomer k žalobcovi.

3.2. Porušenie práva na spravodlivý proces namietal v súvislosti s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, keďže mal za to, že odvolací súd mu nedal odpoveď na podstatnú časť jeho argumentácie týkajúcej sa znaleckého dokazovania. Uviedol, že zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vyplynuli vady opráv, pričom súd prvej inštancie len konštatoval neunesenie dôkazného bremena v tejto časti, no odvolací súd sa s rozporom medzi prezentovaným dôkazom a záverom súdu prvej inštancie bližšie nevysporiadal. Žalobca bol toho názoru, že zo znaleckého posudku vyplývalo, že oprava bola vykonaná nekvalitne, poškodenie vozidla, kvôli ktorému bolo v oprave u žalovaného, nebolo žalovaným odstránené, a to ani dodatočne a znalec zároveň vyčíslil náklady potrebné na vynútené opravy na odstránenie väd po nekvalitne vykonanej oprave žalovaným. Znaleckým posudkom taktiež žalobca preukázal svoje náklady na opravy a tiež náklady na ďalšie opravy, ktoré žalovaný nerealizoval. Súd prvej inštancie však konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k tvrdeným vadám, nakoľko znalec vady nekonštatoval, pričom tomuto záveru dal za pravdu aj odvolací súd, čo bolo podľa žalobcu v rozpore so závermi znaleckého dokazovania. Zároveň vo vzťahu k uplatnenej nemajetkovej ujme žalobca uviedol, že nebolo zrejmé s akou argumentáciou sa odvolací súd stotožnil, keďže z

rozsudku súdu prvej inštalácie nevyplýval záver o najazdených km predmetným vozidlom.

4. Žalovaný sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnil s dovolacou argumentáciou žalobcu a navrhol, aby najvyšší súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP zároveň aj dôvodné.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. e) CSP

11. Dovolateľ vo vzťahu k uplatnenej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP namietal, že na súde prvej inštalácie rozhodol vylúčený sudca JUDr. Koloman, ktorý bol s ostatnými sudcami Okresného súdu Poprad vylúčený z pojednávania a rozhodovania vecí totožných účastníkov konania. Následne žalobca namietal aj nesprávne obsadený senát odvolacieho súdu v zložení členov senátu JUDr. Jusková, JUDr. Valenčin a JUDr. Burešová, keďže mal za to, že sudkyňa JUDr. Burešová ako členka senátu bola v iných konaniach vylúčená pre pomer k žalobcovi.

12. V zmysle § 420 písm. e) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

13. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované ako judikát R 59/1997, v zmysle ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku, posúdiť túto otázku samostatne. Tento záver najvyššieho súdu je naďalej aktuálny vo vzťahu k § 420 písm. e) CSP.

14. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

15. V zmysle ustanovení § 49 ods. 1 CSP je právne významný vzťah sudcu buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k stranám sporu (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k strane sporu určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý bolo možné pochybovať o jeho nezaujatosti) alebo k zástupcom strán sporu. Ustanovenie § 49 ods. 2 CSP ale jednoznačne vylučuje z dôvodov zakladajúcich zaujatosť sudcu tie okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (porovnaj napríklad 3Cdo/38/2019, 4Cdo/18/2019, 4Cdo/172/2017, 2Cdo/301/2018, 7Cdo/206/2018).

16. Žalobcom namietanú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. e) CSP vo vzťahu k rozhodovaniu o vylúčení sudcu súdu prvej inštancie JUDr. Kolomanovi nebolo možné považovať za relevantnú pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. e) CSP, ktorej vecnému prejednávaniu bránilo nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že táto namietaná vada dovolaním nebola vadou riešenou súdmi nižšej inštancie, rovnako ani žiadna zo sporových strán potrebu riešenia konkrétne touto otázkou nastoleného problému v konaní neprezentovala. I v danom prípade platí, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

17. Dovolací súd v súvislosti s uvedeným zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

18. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak

sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

19. Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

20. Žalobca v rámci vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP namietal aj nesprávne obsadený senát odvolacieho súdu, in concreto namietal členku senátu sudkyňu JUDr. Burešovú, ktorá bola v iných konaniach vylúčená pre pomer k žalobcovi.

21. Pokiaľ ide o subjektívny aspekt nestrannosti, najvyšší súd nezistil žiadne dôvody, ktoré by spochybňovali nestrannosť a nezaujatosť sudkyne JUDr. Burešovej. Tento aspekt nespochybnila ani samotná sudkyňa, nakoľko nepostupovala v zmysle § 50 CSP a neoznámila svoje pochybnosti o jej nezaujatosti v prejednávanej veci. JUDr. Burešová bola z rozhodovania vo veci žalobcu síce vylúčená uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. júna 2009 sp. zn. 5Nc/17/2009 pre pomer k žalobcovi spolu s ostatnými sudcami Krajského súdu v Prešove, nakoľko žalobca bol ich kolegom na krajskom súde a mali k nemu priateľský vzťah, čo však nepreukazuje skutočnosť, že sudkyňa JUDr. Burešová (členka odvolacieho senátu) bola aj v čase rozhodovania v priateľskom vzťahu so žalobcom. Najvyšší súd poukazuje na to, že vzhľadom na dlhé časové obdobie (cca 13 rokov) nemožno prihliadať na žalobcom prezentovanú skutočnosť, že namietaná členka senátu odvolacieho súdu JUDr. Burešová bola v čase rozhodovania v predmetnom spore (dňa 25.01.2022) v priateľskom pomere so žalobcom. Vzhľadom k uvedenému najvyšší súd uzatvára, že žalobca tvrdené dôvody zaujatosti vo vzťahu k uvedenej sudkyňi ničím nepreukázal (§ 52 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1, 2 CSP), a preto ním uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP vo vzťahu k namietanej sudkyňi odvolacieho súdu nie je dôvodný, ani nezakladá prípustnosť dovolania. Najvyšší súd je toho názoru, že len so samotnej skutočnosti, že na odvolacom súde vo veci bola členkou senátu JUDr. Burešová nemožno vyvodiť, že by z objektívneho hľadiska existovali pochybnosti o jej nezaujatosti a nestrannosti.

22. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolateľ neopodstatnene tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e) CSP, preto prípustnosť dovolania v zmysle uvedeného ustanovenia z dôvodu, že rozhodoval nesprávne obsadený senát, nie je daná.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

23. V danom prípade žalobca vyvodil prípustnosť podaného dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

24. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

25. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

26. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

27. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva účastníka civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu, ako aj špecifickými námietkami účastníka konania. Porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

28. Práve približený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu

dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerešpektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

29. K práve uvedenému sa v odvolacích konaniach pridružuje i faktor umožnenia odvolaciemu súdu procesným právom, aby takýto súd, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení len obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch síce stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď spätosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstoí ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinstančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami. Ak ale o takýto prípad (nedoplniteľnosti) nepôjde, z pohľadu preskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu bude mať význam ako udržateľnosť dopĺňujúcej argumentácie tohto súdu samej osebe, tak i to, či sa doplnenie nedostane do takého rozporu s argumentáciou súdu prvej inštancie, označenou odvolacím súdom za akceptovanú v plnom rozsahu, pri ktorého existencii by už reálne o splnení podmienok § 387 ods. 2 CSP nemožno hovoriť (ale do úvahy by prichádzala len možnosť, že správnou môže byť nanajvýš - pokiaľ vôbec - argumentácia len jedného z oboch nižších súdov).

30. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v prejednávanej veci nedostatky v argumentácii, vedúce (nateraz) k neakceptovateľnosti prijatých záverov (skutkových aj právnych) v rozsudku odvolacieho súdu vyskytli.

31. Odvolací súd nezaujal relevantné stanovisko k zásadnej argumentácii žalobcu, premietnutej aj do tej odvolacej, podľa ktorej zo znaleckého posudku vyplývalo, že oprava bola vykonaná nekvalitne, poškodenie vozidla, kvôli ktorému bolo v oprave u žalovaného, nebolo žalovaným odstránené, a to ani dodatočne a znalec zároveň vyčíslil náklady potrebné na vynútené opravy na odstránenie väd po nekvalitne vykonanej oprave žalovaným. Znaleckým posudkom taktiež žalobca preukázal svoje náklady na opravy a tiež náklady na ďalšie opravy, ktoré žalovaný nerealizoval. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odpoveď na túto žalobcom položenú argumentáciu absentuje.

32. Podľa dovolacieho súdu v danom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre umožnenie odvolaciemu súdu v odôvodnení rozsudku sa iba stotožniť s odôvodnením súdu prvej inštancie ohľadom posúdenia znaleckého posudku súdom prvej inštancie v jeho rozsudku, vedome tým preberajúc zodpovednosť za kvalitu predmetnej argumentácie, pretože z jeho dôvodov nevyplýva „kvalifikované“ vysporiadanie sa so zásadnou odvolacou argumentáciou žalobcu ohľadom vysporiadania sa so znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalca Ing. U. X. s poukazom na to, že práve tento znalecký posudok preukazuje, že oprava bola vykonaná nekvalitne, poškodenie vozidla kvôli ktorému bolo toto v oprave, nebolo žalovaným odstránené a to ani dodatočne a znalec vyčíslil náklady potrebné na vynútené opravy na odstránenie väd po nekvalitne vykonanej oprave žalovaným. Odvolací súd si svoju povinnosť vysporiadať sa s predmetnou zásadnou argumentáciou nesplnil a žalobcovi neposkytol žiadnu odpoveď.

33. Ak odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaujme k podstatným argumentom oboch procesných strán dostatočné stanovisko, je toto odôvodnenie nedostatočné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, čo vylučuje akýkoľvek iný záver dovolacieho súdu než ten, že v tomto prípade došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP a

dovolanie je z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné. Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v jeho rozsudku s takými odvolacími námietkami, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné, resp. ak aj pre prípad ich naozajstnej nepodstatnosti chýba argumentácia spôsobilá presvedčiť, prečo je to tak, je totiž tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahu do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá (až) porušenie práva na spravodlivý súdny proces (obdobne napr. sp. zn. 6Cdo/232/2020).

34. Najvyšší súd v danom prípade pripomína, že súdy musia nielen rešpektovať právo, ale aj jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Spravodlivosť musí byť vždy prítomná v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo ako hodnotový činiteľ. Pre hľadanie práva je vždy nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na skutkových zisteniach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť komplikované a netypické, čo však nezbavuje súdy z povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie sporu.

35. Najvyšší súd záverom zdôrazňuje, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

36. Vzhľadom na žalobcom dôvodne vytýkané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (bod 3.2), dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné a preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

37. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP.)

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.